

Šialená svetománia

Časopis žiakov Základnej školy Dr. Milana Hodžu s MŠ Palisády
Škarniclova 1 • Bratislava • www.zsmh.sk • svetomania@zsmh.sk

2

Február
2012

Obsah

Úvodník

Z akcií našej školy

Vianočná akadémia

UNICEF, návšteva z Japonska

Stážisti z Francúzska

Správaj sa normálne

250. výročie narodenia Antona Bernoláka

Novoročné oslavy vo svete

Anketa: Olympijské hry

Z vlastnej tvorby

Relax

Úvodník

Čaute decká,

od nepamäti ľudstva pripravujeme tento "časák" len pre vás. Postupom času doňho vkladáme články, rubriky, ba aj otázky, ktoré máte radi... V tomto čísle sa dozviete o rôznych akciách našej školy, budete si môcť prečítať vlastnú tvorbu vašich spolužiakov, alebo sa dozvedieť o živote Antona Bernoláka. Keby ste mali nejaké otázky, alebo aj pripomienky, stačí osloviť hociktorého žiaka, ktorý sa podieľa na našej *Šialenej svetománii*.

Ak by ste chceli niečo popridávať od vtipov po, dajme tomu, myšlienky o svete, stačí povedať a môžete sa tiež zapojiť. Prosím, berte do úvahy, že sme ešte len tínedžeri, ktorí sa taktiež môžu pomýliť.

Tak vám radím, pustite sa do čítania nášho časopisu, pretože ak by ste tam našli nejakú chybičku, tak aj na tej sa dá skvele pobaviť. Prijemné listovanie vám žela vaša redakcia ŠIALENEJ SVETOMÁNIE!

Daniel Artur Michalica, VII.A

Socha A. Bernoláka, Rudnayovo námestie

Z akcií našej školy

Vianočná akadémia

Vianočná akadémia sa každoročne koná v budove školy 2. stupňa. Tento rok boli na akadémii uvedené veľmi pekné vystúpenia. Všetky predstavenia uvádzala Snehulienka a sedem trpaslíkov. Na úvod prišli zaspievať deti, neskôr všetci počúvali rádio a pozerali televízor. Deti spievali, tancovali, recitovali a hrali divadlo. Naši žiaci prednášali básne Milana Rúfusa v rámci školského projektu Pocta majstromi.

Žiačky piateho a šiesteho ročníka si pripravili vystúpenie s názvom Štyri adventné sviečky. Príbeh bol o štyroch adventných sviečkach a dieťati. Tri adventné sviečky Pokoj, Viera a Láska sa cítili zbytočné, a tak zhasli. Iba Nádej nezhasla, a dieťa od nej zapálilo ostatné sviečky.

Akadémia sa konala doobeda pre žiakov školy a večer pre rodičov a príbuzných. Dúfam, že diváci si odniesli dobrý zážitok.

Rebeka Lacinová, V.A

UNICEF, návšteva z Japonska

V stredu 29. decembra 2011 zavítala do našej školy návšteva z Japonska. Tamao, dobrovoľníčka z UNICEF, je študentkou slovenského jazyka na vysokej škole v Bratislave a po roku strávenom na Slovensku rozpráva našou rečou takmer bezchybne. Tamao nám objasnila situáciu v Japonsku, novoročné zvyky a japonské Vianoce. Vysvetlila nám, aké je v Japonsku náboženské zázemie, jazyk a písmo.

Tamao nás naučila poskladať žeriavy z papiera, inak povedané origami. Pomohla nám napísať naše meno po japonsky – ukázala nám kaligrafiu. Mali sme tiež možnosť zakúpiť si diár za Euro, ktoré išlo výhradne na projekt UNICEFu.

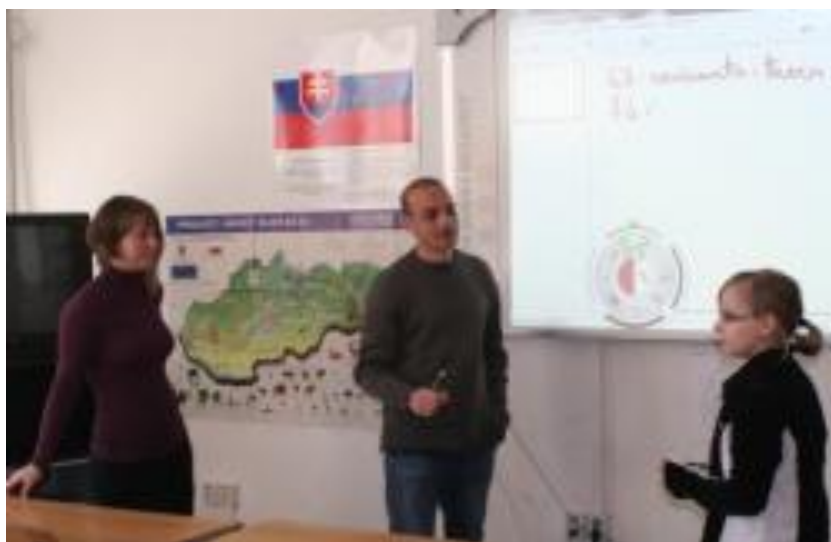
Alexandra Moran, VII.B

Stážisti z Francúzska

Naša škola mohla vďaka spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Komenského privítať dvoch študentov pedagogiky z Francúzska. Mounaïm a Jade u nás strávili tri týždne a mali možnosť stretnúť sa a pracovať so žiakmi z obidvoch stupňov našej školy. Veríme, že našich žiakov ich prítomnosť motivovala v ďalšom štúdiu francúzštiny.

Ako pobyt u nás vnímala Jade, opisujú jej vlastné slová: „Tri týždne, ktoré som strávila v tejto škole, ma veľmi obohatili - vzťahmi medzi učiteľmi a vzťahmi medzi učiteľmi a žiakmi. Už od začiatku svojej stáže som cítila ducha spolupatričnosti, včlenila som sa do tejto veľkej rodiny. Stala som sa súčasťou srdečnej atmosféry tejto školy. Ďakujem všetkým učiteľom a pani riaditeľke, ktorí ma prijali medzi seba, a ďakujem tiež žiakom, ktorí prejavili záujem o francúzsky jazyk.“

článok pochádza z internetovej stránky školy

Správaj sa normálne

Každý mesiac sa naši piatáci stretávajú s pani policajtkou. Učia sa spoznávať pravidlá nielen o cestnej premávke, ale aj pravidlá v divadle, škole a pod. Na každom stretnutí dostanú pracovné zošity, kde si píšou poučky a dobré myšlienky. Podľa môjho názoru projekt Správaj sa normálne nie je zbytočný, práve naopak. Určite je to pre žiakov nielen poučenie, opakovanie a učenie, ale aj zábava.

Barbara Domoráková, V.A

250. výročie narodenia Antona Bernoláka

Tento rok si pripomíname 250. výročie narodenia Antona Bernoláka, ktorý zaviedol prvú spisovnú slovenčinu.

Anton Bernolák sa narodil 3. októbra 1762 v obci Slanica, ktorá už v súčasnosti neexistuje, lebo bola v druhej polovici 50-tych rokov 20. storočia zatopená vodnou nádržou Oravská priehrada. Dnes túto dedinku pripomína iba malý ostrovček s bielym kostolíkom uprostred.

V čase, keď sa malý Anton narodil, bol náš národ súčasťou Rakúsko-uhorskej monarchie. Úradným jazykom na našom území bola maďarčina. Po maďarsky sa učilo na školách, aj na úradoch sa používala maďarčina. Jazykom vzdelancov bola latinčina. V Prešporku, na Spiši a banských mestách sa používala aj nemčina. Obyčajní ľudia medzi sebou však hovorili slovenskými nárečiami.

Ako syn zemana mohol Anton Bernolák absolvovať štúdium v Ružomberku, neskôr v Trnave, v Bratislave a vo Viedni na Teologickej univerzite (univerzita pre budúcich kňazov). Získal široké vedomosti zo všeobecných dejín, ekonomiky, medicíny, estetiky, hudby a politiky. Ovládal viacero cudzích jazykov. Pôsobil ako kňaz a vysoký cirkevný hodnostár. V rokoch 1787-1791 pôsobil v obci Čéklis pri Senci, ktorá je dnes po ňom pomenovaná Bernolákovo.

Počas jeho štúdií v Bratislave ho ovplyvnili osvietenské reformy cisárovnej Márie Terézie a Jozefa II. V 18. storočí

vznikali v Európe základy pre vznik moderných národov. Pojem moderný národ znamenal spoločenstvo ľudí, ktorí žili na spoločnom území, mali spoločný jazyk a kultúru a vytvárali si vlastný národný program.

A. Bernolák sa stal propagátorom národnobuditeľských snáh slovenského národa a mal na to aj všetky odborné predpoklady. Uvedomoval si, že bez toho, aby obyvateľstvo žijúce na území Slovenska nepoužívalo živý a zrozumiteľný jazyk v písomnom styku a v školstve, nie je možné, aby sa sformovalo na novodobý moderný európsky národ. Preto sa rozhodol vytvoriť základy spisovného slovenského jazyka. Za jeho základ si vybral trnavské nárečie.

V roku 1787 dokončil svoju „Filologicko-kritickú rozpravu o písmenách Slovákov“ („Dissertatio philologico-critica de literis Slavorum“) a to bol prvý krok k ustáleniu spisovnej normy slovenského jazyka. Vychádzal zo zásady, že slovenská spisovná reč sa má čo najtesnejšie podobať hovorovému ľudovému jazyku Slovákov v Uhorsku a že sa má zbaviť znakov prenesených z češtiny.

A. Bernolák bol autorom prvej spisovnej slovenčiny, tzv. „berňolákovčiny“, ktorá bola prvým pokusom o jazykovú reformu a základom formovania slovenského národného programu. Hoci sa táto spisovná slovenčina neujala, stala sa základom pre uzákonenie 2. spisovnej slovenčiny.

Dnešným deťom by sa berňolákovčina páčila, lebo používala iba mäkké „i“. Ukážka berňolákovčiny:

„Milí Slowáci! chcet'eli mať, w budúcich Stoľetách našého Národu chwáľitebné, a pamatliwé Méno, pre toto, a pre Sláwu geho, eščš wás gednúc laskawe, srdečne napomínám: podľa možného Spúsobu dopomahagťe k Tlačení našínskích Kňích; gako gá wám s túto mogú Práci, a Radú dobre pragem, tak wi z wášého Srdca mogému zdrawí...“ (J. Fándly – Pilní domajší a poľní Hospodár - úryvok)

Anton Bernolák zomrel nečakane, 15. januára 1813 v Nových Zámkoch, na srdcovú porážku a nedočkal sa tak vydania svojho veľkého diela, na ktorom pracoval niekoľko rokov – „Slovník slovensko-česko-latinsko-nemecko-maďarský“, ktorý mal šesť zväzkov a 5302 strán. Týmto dielom Bernolák dokázal, že slovenčina je rovnako bohatá na slovnú zásobu ako iné jazyky.

Šíriteľmi myšlienok a cieľov A. Bernoláka boli „berňolákovci“: Juraj Fándly a Ján Hollý.

Rebeka Jirsáková, V.B

Anketa: Olympijské hry

Olympijské hry bývajú často označované ako športový sviatok. Ich začiatok sa datuje v starovekom Grécku od roku 776 pred Kr.. Vedeli ste, že olympijské hry boli na konci staroveku zrušené? Moderné letné olympijské hry sa uskutočnili až v roku 1896. Neskôr sa k nim pridali zimné olympijské hry a odvtedy športová verejnosť každé štyri roky upína zrak na výkony najlepších športovcov sveta.

Našich spolužiakov zo všetkých ročníkov 2. stupňa sme sa opýtali, kedy a kde sa budú konať najbližšie letné olympijské hry.

Letné olympijské hry: Londýn 2012 (Anglicko)

Opýtaných: 30 žiakov

Správna odpoveď: 13 žiakov

Nesprávna odpoveď: 13 žiakov

Čiastočne správna odpoveď: 4 žiaci

Tomáš Zubčák a Rebeka Lacinová, V.A

Novoročné oslavy vo svete

Pred niekoľkými týždňami sme na Slovensku oslávili Nový rok. V mnohých iných štátoch sa tento deň oslavuje tiež. V tomto článku sa s vami podelíme o zaujímavosti, ako vítajú Nový rok iné národnosti.

Kórejčania a Brazílčania oslavujú Nový rok takto:

V Kórei sa novoročný večer nazýva Sut dal kum - mamička. V tento deň ľudia upratujú svoje domovy. Večer sa Kórejci kúpu vo veľmi horúcej vode s bambusovými palicami, aby odohnali zlé kúzlo. Kórejci sa chcú prebúdať vo svetle, ktoré sa v kuchyni a byte uchováva celú noc. Ide o zvláštny spôsob, ako privítať Nový rok s jasom a otvorenými očami.

Seol nal - tradície a zvyky:

Kórejci sa prebudia skoro ráno, aby vaňa a čisté nové šaty boli pripravené. Rodičia a starí rodičia zaostrojujú Bae Sae (luk), aby v novom roku mali toľko koristi ako minulý rok. Deti sú veľmi nadšené kvôli oslavám a hojnosti, pretože dostanú od rodičov menšiu hotovosť. Ženy strávia celý deň prípravou skvelého jedla. Robia Ttokuk, čo je najdôležitejšie jedlo pripravené na daný deň. Ostatné pokrmy sú garetok, vyprážené mäso, ryby, sušené tomel, rôzne orechy, zelenina, tradičné sladkosti, atď.

Nie je neobvyklé, že rodinní príslušníci v Kórei vypijú pohár špeciálneho likéru nazývaný vgui balky Sool. Tento likér vraj zlepšuje silu rokovania. Kórejčania veria, že spotreba tohto likéru im umožňuje byť zdravý po celý rok. Potom príde čas, aby likér slúžil predkom. Táto tradícia je známa ako Chesa. Ceremónia sa koná v čistej miestnosti s tabuľkou a oltárom, na ktorých sú umiestnené potraviny a dary.

Po prevedení všetkých slávnostných rituálov Seol-Nalti je čas na zábavu a potešenia. Niektoré z najpopulárnejších hier sú YuT hra, púšťanie draka, top-spinning, Jae-cha gi gi. Yut-ee-nol je tradičná hra, ktorú môžu hrať kdekoľvek s veľkým nadšením. Je to hra, v ktorej sa trieska palicou do vreca od prvého dňa nového roku až do 15. januára. Táto hra sa volá Daeborum. Hry ako Jae cha gi gi sú veľmi obľúbené u malých detí.

V Brazílii je Nový rok známy ako Ano Nove (portugalčina), ale ľudia tento deň nazývajú aj Revillion.

Novoročné oslavy sú odrazom kultúry a tradícií. Na festivale de Iemanja sú ľudia oblečení v bielom, ponúkajú kvetiny a darčeky pre Iemanja - bohyňu vody. Farebné plávajúce sviečky poskytujú nádherný pohľad.

Novoročné slávnosti sa nazývajú Vespera de Ano Novo - Silvester. Je to najdôležitejší deň pre obyvateľov Brazílie. Novoročné

oslavy obsahujú početné ohňostroje, hudobné prehliadky, koncerty a iné tanečné vystúpenia, ktoré sú vrcholom osláv.

Ďalším programom je brazílsky karneval. Ľudia sa obliekajú do krikľavých kostýmov, tancujú a idú ulicami sprevádzaní rôznymi tradičnými piesňami.

Večera je najlepšia časť brazílskej novoročnej slávnosti. Zahŕňa ju farofa (toastový chlieb s príchuťou korenia), šaláty, ryža, kuracie mäso a ovocie.

Laura Emödiová a Tereza Strýčková, VII.B

Z vlastnej tvorby

Poznáte rozprávku o Snehovej kráľovnej od Hansa Christiana Andersena? Ak nie, rýchlo bežte do knižnice prečítať si tento pekný príbeh. My vám však teraz v stručnosti vyrozprávame jeho obsah: Snehová kráľovná uniesla malého Kaja do svojho ľadového paláca. Kajova kamarátka Gerda sa rozhodla zachrániť svojho strateného priateľa a vybrala sa na strastiplnú cestu do ďalekej zasneženej krajiny. Kým našla ľadový palác, začarovala ju starenka, zajala malá zbojníčka a zdržala ju v ceste. Rozprávka sa skončila šťastne a Gerde sa podarilo Kaja zachrániť.

My sme sa na literárnom krúžku trochu pohrali s obsahom tejto rozprávky a vytvorili sme jej alternatívnu verziu plnú postáv z iných fantastických príbehov. Prečítajte si, ako sa podarilo vytvoriť príbeh vašej spolužiačky. Dej sa začína v momente, kedy sa Gerda podujme na dlhú cestu...

... Gerda sa rozhodla ísť za Kajom. Išla cez zasneženú lúku a vtom ju prepadla Včielka Mája. Včielka začala kričať: „Pomóc! Vlka chcú utopiť tri prasiatka!“ Dievča mu bežalo na pomoc. Veľmi dlho zápasilo s prasiatkami a nakoniec ich premohlo.

„Ďakujem ti, dievčatko,“ povedal vlk. „A kam ideš?“ pýtal sa ďalej.

„Idem k Snehovej kráľovej zachrániť Kaja,“ riekla Gerda. „Tak to idem s tebou,“ ozval sa vlk.

Spolu išli na cestičke, až stretli Perinbabu: „Nechcete sa odvieť? Vyhodili ma z práce a teraz fungujem ako Taxík.“

„Tak teda naskočme!“ zvolal vlk. Gerda napokon súhlasila. Ako skackali snehovou pláňou, uvideli na zemi ležať zlatý vlas, zlatú podkovu a fén. Perinbaba uháňala ďalej.

Zavial vietor a oni ani len nezbadali a zrazu sa ocitli pred snehovým zámkom. Gerda odvážne vkročila do paláca. „Tam je!“ zvolal vlk. Gerda nebojácne hodila zlatý vlas, pritiahla Snehovú kráľovnú a zviazala ju pevným uzlom. Perinbaba ju potom omráčila zlatou podkovou. Nakoniec našli Kaja, zapli fén a ľad sa roztopil.

Potom sa všetci vrátili domov a žili šťastne, až kým nepomreli.

Rebeka Lacinová, V.A

Oči

Oči, očka, očičká,
a v nich čierna zrenička.
Oko hnedé ako zem,
hneď sa rýchlo pozrie sem..
Oko zelené ako jarná tráva,
ktorá cez zimu pod snehom spáva .
Oko modré ako more,
zalezené v malej nore.
Pod mihalnicami čiernymi,
a viečkami biednymi.
Krásne sú veľmi moc,
unavené deň i noc.

Alexandra Moran, VII.B

Dvaja televízni maniaci po párty:
Jeden sa obhajuje:
"Ale nevyvádzať som až tak!"
"Hej?"- zhodnotí jeho kamarát-
"Vyhodil si z okna môjho škrečka a zakričal si " PIKAČU, vyberám si teba!". Potom si zaliezol do skrine a hodinu si jačal, že vchod do Narnie nefunguje. Potom si vrieskal na moje auto "OPTIMUS, ja viem, že si to ty, PRETRANSFORMUJ SA!". Zvyšok noci si strávil vypúšťaním bazéna s tým, že hľadáš Nema, a keď si sa vracal ráno domov, objal si bezdomovca so slovami: "Och, Dumbledore, ty žiješ!"

Bol jeden manžel ktorý nenávidel mačku svojej ženy, a rozhodol sa, že najlepšie by bolo, keby sa stratila. Dá ju do vreca a odvezie ju v aute 20 ulíc od domu. Tam ju vyšmarí z auta a spokojne ide domov. Keď sa vráti, mačka pokojne sedí pred dverami ich domu. Nervózný manžel zopakoval operáciu, ale teraz ju odviezol 40 ulíc

od domova. Keď sa vráti, mačka opäť sedí spokojne pri dverách. To už do manžela vošlo sto čertov, chytí mačku a vezie ju 10 ulíc vpravo, ďalších 15 ulíc rovno a 12 ulíc doľava a potom 35 ulíc na sever, vyhodil mačku a hovorí: „Donevidenia, ty šialená mačka!!!!!!!!!!!!!!” O päť minút neskôr manžel volá manželke a hovorí: „Miláčik, mačka je doma?” „Áno, práve prišla, prečo miláčik?” „Daj mi tu šialenú mačku k telefónu stratil som sa!”

Ide blondína po diaľnici a z rádia počuje:
"Pozor všetkým na diaľnici! Na päťdesiatom kilometri ide nejaký šialenec v protismere!"
Blondína sa pozrie z okna a zhrozí sa:
"Že jeden, veď tu je šialencov plná diaľnica!"

Redakčná rada

Redakčnú radu školského časopisu tvoria hlavne žiaci, ktorí navštevujú literárny krúžok. To však neznamená, že výrobu časopisu majú na starosti len oni. Naopak, zapojiť sa môžete všetci. A to tak, že svoj článok, básničku, poviedku, postreh, či vydarenú fotografiu odovzdáte niektorému z členov redakčnej rady, alebo p. uč. Madiovej.

